

« Η ψυχοκινητική καθυστέρηση ως σημαντικό κομμάτι πολλών διαταραχών. Μέθοδοι ψυχοκινητικής ανάπτυξης καθώς και υλικό (ασκήσεις) ως εναλλακτική μορφή επικουρικής αγωγής στη λογοθεραπεία».

Γιαννάκη Ειρήνη

A.M: 12066

Τμήμα Λογοθεραπείας- Τ.Ε.Ι ΗΠΕΙΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ-ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ

- Ψυχοκινητική ανάπτυξη ή εξέλιξη, είναι η λειτουργική διαφοροποίηση του οργανισμού, κατά την διάρκεια της οποίας αποκτώνται συνεχώς νέες ικανότητες, που διαμορφώνονται από την αλληλεπίδραση του γενετικού υλικού με τους εξωτερικούς παράγοντες.
- Η Ψυχοκινητική καθυστέρηση, επίσης γνωστή ως "ψυχοκινητική διαταραχή" περιλαμβάνει την επιβράδυνση της σκέψης, τη μείωση των φυσικών κινήσεων καθώς και την εμφάνιση δυσκολιών σε λεκτικό, ψυχικό και πνευματικό επίπεδο.
- Η ψυχοκινητική ανάπτυξη και η ψυχοκινητική καθυστέρηση αποτελούν αλληλένδετα στοιχεία, σημαντικά στην ανατροφή και τη φροντίδα ενός παιδιού από τις πρώτες μέρες της ζωής του.

Βασικές αρχές της ψυχοκινητικής ανάπτυξης ενός παιδιού

- Η ακεραιότητα και η φυσιολογική ωρίμανση του κεντρικού νευρικού συστήματος.
- Οι βασικοί σταθμοί εξέλιξης ακολουθούν μια ορισμένη σειρά και πραγματοποιούνται εντός κάποιων «φυσιολογικών» χρονικών διακυμάνσεων (πίνακας ανάπτυξης κατά Denver).
- Η εξάσκηση, που συνδέεται στενά με το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει και μεγαλώνει ένα παιδί.

Βασικοί σταθμοί της ψυχοκινητικής ανάπτυξης

- κινητικός τομέας (πρηνής θέση, καθιστή θέση, στήριξη και βάρδιση, πλαγίωση)
- λεπτή κινητικότητα- χειρισμοί
- κοινωνικότητα
- αισθήσεις (αφή, όραση, ακοή)
- παιχνίδι

- Η ψυχοκινητική καθυστέρηση είναι μια διαταραχή η οποία μπορεί να εμφανιστεί τόσο σε παιδιά όσο και σε ενήλικες. Η αιτία της διαταραχής δεν έχει αποκλειστικά γονιδιακό αλλά και ψυχολογικό υπόβαθρο.

Αίτια εμφάνισης ψυχοκινητικής διαταραχής:

- Σύνδρομο Down
- στέρηση οξυγόνου κατά τον τοκετό
- αιμορραγία στον εγκέφαλο
- ασφυξία
- τραύμα στο κεφάλι
- Σύνδρομο Prader-Willi
- Σύνδρομο Rhatt
- υποτονία
- μηνιγγίτιδα
- εγκεφαλίτιδα

Αίτια ψυχοκινητικής καθυστέρησης νεογνών:

- Προγεννητικά
- Περιγεννητικά
- Μεταγεννητικά

Αίτια ψυχοκινητικής καθυστέρησης στα βρέφη:

- Γενετικά
- Περιβαλλοντικά
- Ατύχημα

Αίτια ψυχοκινητικής καθυστέρησης στα παιδιά:

- Ψυχική κατάσταση ή ψυχική διαταραχή
- Καταθλιπτική φάση του παιδιού
- Εμφάνιση κάποιας σοβαρής ασθένειας

Οι επιβαρυντικοί παράγοντες ψυχοκινητικής καθυστέρησης μπορούν να διαχωριστούν σε:

➤ Κινητικούς

- υποτονία με καλή μυϊκή ισχύ
- ανωμαλίες οφθαλμοσκόπησης
- παθολογικές δοκιμασίες θέσεων

➤ Συμπεριφορικούς

- καθυστέρηση στην εμφάνιση του χαμόγελου
- μη ανταπόκριση σε ήχους
- έλλειψη εκτέλεσης εντολών

Κεφάλαιο Δεύτερο

Διαταραχές που εμφανίζουν ψυχοκινητική καθυστέρηση:

- Κατάθλιψη

- Διπολική Διαταραχή

- Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές
 - Αυτισμός
 - Σύνδρομο Asperger
 - Σύνδρομο Rhettt
 - Παιδική Αποδιοργανωτική Διαταραχή
 - Σύνδρομο Down
 - Σύνδρομο Landau - Kleffner (LKS)
 - Σύνδρομο Angelman
 - Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητα

Λογοθεραπεία και ψυχοκινητική καθυστέρηση

- Η συμβολή της λογοθεραπείας στην αντιμετώπιση της ψυχοκινητικής καθυστέρησης είναι καταλυτική. Η λογοθεραπεία βοηθά τα άτομα που πάσχουν από ψυχοκινητική καθυστέρηση να οριοθετούν την σκέψη τους και να μπορούν να εκφράζονται με καθαρή άρθρωση και με μια συνέχεια που να καθιστά δυνατή την επικοινωνία με το περιβάλλον τους.

Κεφάλαιο Τρίτο

Βασικά στοιχεία ψυχοκινητικής ανάπτυξης – ψυχοκινητικής επανεκπαίδευσης:

- Σωματικό σχήμα
 - Βιωμένο σώμα
 - Γνώση μερών του σώματος
 - Χωρο-σωματικός προσανατολισμός
 - Χωροσωματική οργάνωση
- Αμφιπλευρικότητα
- Δόμηση του χώρου
 - Γνώση εννοιών χώρου
 - Προσανατολισμός στο χώρο
 - Οργάνωση χώρου
 - Κατανόηση χωρικών σχέσεων
- Χρονικός προσανατολισμός
 - Σειρά – Τάξη – Διαδοχή
 - Διάρκεια των χρονικών διαστημάτων
 - Κυκλική ανανέωση ορισμένων περιόδων
 - Ρυθμός
- Προγραφή

Μέθοδοι Ψυχοκινητικής Ανάπτυξης

- Μέθοδος Sherborne
- Μέθοδος Sonatal
- Μέθοδος Tomatis
- Μέθοδος Bodydynamic

Κεφάλαιο Τέταρτο

Ασκήσεις

- **Ομαδικά εκπαιδευτικά προγράμματα**
 - Μάθημα για το γνωστικό σχήμα του σώματος.
 - Μάθημα για την αμφιπλευρικότητα.
 - Μάθημα για την λεπτή κινητικότητα.

- **Ατομικά εκπαιδευτικά προγράμματα**
 - Μάθημα αμφιπλευρικότητας.
 - Μάθημα αντίληψης του χώρου και του χρόνου.

➤ Ψυχοκινητική αγωγή και μουσική

✓ Στοχεύει στην ανάπτυξη:

- Μουσικοακουστικής αντίληψης.
- Κατανόησης της έννοιας της έντασης του ήχου και σταδιακής αυξομείωσής του.
- Αναγνώρισης των ιδιοτήτων του ήχου.

➤ Χρονικός προσανατολισμός

✓ Στοχεύει στην ανάπτυξη:

- Χρονικού προσανατολισμού με σκοπό την καλύτερη σχέση του παιδιού με τον χρόνο και την ροή του.

➤ Προγραφή

✓ Κινητικές ασκήσεις

- Εργασία με κάθε άρθρωση.
- Εργασία με πλαστελίνη.

✓ Γραφισμός

- Εργασία πάνω σε κατακόρυφο επίπεδο.
- Εργασία σε οριζόντιο επίπεδο.

➤ Χωρογνωστική δόμηση

✓ Κινητική και αισθητηριοκινητική άποψη

- Γνωρίζοντας τον άμεσο χώρο.

✓ Αντιληπτικοκινητική άποψη

- Ασκήσεις σχετικές με ξεδιαλέγματα και κλιμακώσεις.
- Ασκήσεις σχετικές με αναπαραγωγές και ανασυνθέσεις (σχήματα, μεγέθη, κινήσεις, θέσεις).

▪ Στόχος των ασκήσεων:

- Η εκμάθηση των χωρογνωστικών όρων και η πραγματικότητα που αντιπροσωπεύουν.

Σας ευχαριστώ !